

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 1. mars 2021

Sak

2020/0394 Norsk forening for gravplasskultur – org.nr. 971 325 224 – klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Åse Gustavsen

Sakens bakgrunn

Norsk forening for gravplasskultur (klager) søkte 12. august 2019 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018. Søknadsbeløpet gjaldt et kompensasjonsbeløp på 271 224 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet avslo søknaden 3. desember 2019, med den begrunnelse at foreningens virksomhet i for stor grad kommer næringsinteresser, offentlige oppgaver og kirkelige fellesråd til gode.

Klager påklaget vedtaket 23. desember 2019. Klager anfører at Norsk forening for gravplasskultur er en forening der kirkelig fellesråd, kommuner og enkeltpersoner kan melde seg inn i foreningen mot å betale en medlemsavgift. Det er en demokratisk forening som driver non profit og ikke gir noen form for utbytte til medlemmene.

Klager sendte inn supplerende merknader 12. mai 2020 og anfører at avslaget er i strid med lovgivers intensjon, siden avslaget blant annet er begrunnet i et punkt i forskriften som handler om at organisasjoner som er en del av Den norske kirke, eller som kommer kirken til gode, ikke er kompensasjonsberettiget. Det vises til at i informasjonen som ble gitt fra Kulturdepartementet da forskriften ble endret, ble det skrevet at dette var en «presisering». Det ble ikke forstått som en endring som skulle føre til at organisasjoner som tidligere har vært godkjent for merverdiavgiftskompensasjon nå skulle falle utenfor ordningen. Klager viser videre til at foreningen betaler merverdiavgift gjennom hele året, og at de ikke har noen drift som kan registreres i merverdiregisteret for å utligne det. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 14. mai 2020 til Lotterinemnda for behandling.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

Det fremgår av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon for «virksomhet som kommer næringsinteresser eller offentlige oppgaver til gode». Det gis heller ikke kompensasjon til «Den norske kirke, de kirkelige fellesrådene, menighetsrådene, organisasjoner som direkte eller indirekte er tilknyttet slike eller som et av rådene på annen måte kan legge føringer for, og virksomhet som ellers kommer disse organene til gode», jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav g.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Norsk forening for gravplasskultur sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 3. desember 2019 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

Det følger av klagers vedtekter § 2 at formålet til foreningen er å «fremme god gravplasskultur, og bidra til formålstjenlige rammebetingelser for gravplasser og krematorier». Foreningens aktiviteter er blant annet kurs og fagdager, og utgivelse av tidsskrift eller tilsvarende fra medlemsrettet fagorgan. Foreningen deltar i faglig råd for gravferd, bestående av medlemmer fra organisasjoner og instanser som er relatert til sektoren, for å styrke kommunikasjonen med relevante organisasjoner og instanser. Foreningen er også med i et krematorienettverk bestående av representanter for et representativt utvalg av krematoriene, for ivaretagelse av spørsmål knyttet til kremasjon og krematoriedrift, utviklings- og informasjonsarbeid, rådgivning, faglitterære utgivelser og informasjonstjenester. I tillegg samarbeider foreningen med andre nasjonale og nordiske organisasjoner i tråd med foreningens formål, jf. vedtektene § 3.

Av enhetsregisteret fremgår det at foreningen er en «[l]andsomfattende ideell organisasjon som arbeider for å fremme praktiske, tekniske, juridiske, estetiske og kulturelle forbedringer på kirkegårdene. Landslaget for kirkegårdskultur – utgir tidsskriftet KIRKEGÅRDEN – arrangerer kurs for kirkeverger og kirkegårdspersonale – arrangerer årlige fagdager – utgir trykksaker til praktisk hjelp i kirkegårdsarbeidet».

Det følger av årsmeldingen at foreningens styre består av gravlundsjefen i Stavanger, kirkeverger i Notodden og Enebakk, seksjonsleder for park, idrett og friluftsliv i Sandefjord og landskapsarkitekt fra Oslo. Varamedlemmene er landskapsarkitekt fra Bergen og styremedlem i Eide Stein AS. Lotterinemnda finner, i likhet med Lotteritilsynet, at klagers styre består av personer som har jobb i eller representerer organisasjoner eller virksomheter som det ikke gis kompensasjon til etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav f og g. Det fremgår videre at 70 prosent av medlemmene i foreningen er kirkelige fellesråd og

kommuner, 15 prosent er selskap, råd og organisasjoner og 15 prosent er personlige medlemmer. Alle medlemmene må betale medlemskontingent.

Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon for virksomhet som kommer næringsinteresser eller offentlige oppgaver til gode. Videre følger det av forskriften § 3 tredje ledd bokstav g at virksomhet som kommer de kirkelige fellestrådene til gode, ikke er kompensasjonsberettiget.

Kirkelig fellestråd har ansvaret for at gravplasser og bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet, jf. lov av 7. juni 1996 nr. 32 om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravferdsloven) § 3 første ledd. Kommunene har videre et overordnet ansvar for å sørge for at det er tilstrekkelig areal til gravplass, jf. gravferdsloven § 2 første ledd og forskrift av 10. januar 1997 nr. 16 (gravferdsforskriften) § 2. Etter gravferdsloven § 3 andre ledd har kommunen et økonomisk ansvar for utgifter til anlegg, drift og forvaltning av kirkegårder.

Basert på opplysninger i søknaden, vedtektene, årsmeldingen og enhetsregisteret, er Lotterinemndas vurdering at klagers formål og virksomhet hovedsakelig er informasjons- og rådgivningsarbeid tilknyttet gravplassarbeid, samt å styrke kommunikasjonen mellom aktørene innen gravplassarbeidet, som er medlemmene i foreningen. Nemnda mener at dette tilsier at organisasjonens virksomhet i hovedsak er rettet mot interessene til det offentlige, de kirkelige fellestrådene og næringsinteresser.

Klager har anført med henvisning til informasjon som ble gitt fra Kulturdepartementet da forskriften ble endret, at det ble skrevet at dette var en «presisering». Det ble ikke forstått som en endring som skulle føre til at organisasjoner som tidligere har vært godkjent for merverdiavgiftskompensasjon nå skulle falle utenfor ordningen. Etter nemndas syn kan ikke denne uttalelsen tillegges betydning for tolkningen. Endring av praksis for klager er ikke det samme som en endring av rettsstillingen. Presisering og tydeliggjøring innebærer etter nemndas syn at departementet har klargjort hvordan bestemmelsen skal forstås. Lotterinemnda viser til Lotterinemndas vedtak i sak 2020/255.

Lotterinemnda kommer etter dette til at foreningens virksomhet hovedsakelig kommer de kirkelige fellestrådene, offentlige oppgaver og næringsinteresser til gode. Dette underbygges ved at hele styret og 85 prosent av medlemmene er knyttet til slike organisasjoner og virksomheter. På bakgrunn av dette har Lotterinemnda kommet til at Norsk forening for gravplasskultur ikke er kompensasjonsberettiget.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk